

תפסיר רס"ג

הדר

למנוחת שבת ושני וחמישי

זאת תהיה

המישי כשהן מהוברות בספרי תימן

לד א וידבר יהוה אל-משה
לאמר: ומליל יי עם משה למימר:
זאת תהיה תורת
המצרע ביום טהרתו
והובא אל-הכהן: דא תהי
 אוריתא דסגירא. ביומא דדכותיה.
 ויתיתי לות כהנא: ג ויצא הכהן
 אל-מחונ למחנה וראה

יד א) תים כלם אללה מוסי
 תפלימא: ב) הדרא תפון
 שריעה אלברץ. פי וקת
 טהרה. אן יותא בכיברה אלי
 אלמאם: ג) ויכרג אלמאם
 אלי כיארג אלעספר. פאדיא
 ראי אן אלברץ קד אשפא
 מן בלא אלברץ. אמר פיה
 במא יגב: ד) פיאמר אלמאם.
 ויאכדי לאלמתטהר. עצפורין
 טאהרין. ועוד ארו. ותיר
 קרמו וצעתר: ה) תים יאמר
 אלמאם בד'בח אהדהמא. פי

הכהן והנה נרפא נגע-הצרעת מן-הצרוע:
 ויפוק כהנא. למברא למשריתא. ויחזי כהנא. והא אתסי מכתש
 סגירותא מן סגירא: ד וצוה הכהן ולקח למטהר
 שתי-צפרים חיות טהרות ועץ ארו ושני
 תולעת ואזב: ויפקיד כהנא. ויסב לדמדפי. תרתין צפרין חיון
 דכין. ואעא דארזא. וצבע זהרי ואיזבא: ה וצוה הכהן
 ושחט את-הצפור האחת אל-פלי-חרש

— רס"י —

יד ז זאת תהיה תורת המצרע ביום
 טהרתו. מלמד שאין מטהרין אותו בלילה:
 ג אל מחונ למחנה. חונ לשלש מחנות
 שגשתלח שם בימי חלוטו: ד חיות. פרט
 לטרפות: טהרות. פרט לעוף טמא. לפי
 שהנגעים באין על לשון הרע, שהוא מעשה

פטפוטי דברים, לפיכך הוקקו לטהרתו
 צפרים, שמפטפסין תמיד בצפצוף קול: ועץ
 ארו. לפי שהנגעים באין על גסות הרוח:
 ושני תולעת ואזב. מה תקנתו ויתרפא.
 ישפיל עצמו מגאותו, כתולעת וכאזב:
 עץ ארו. מקל שלארו: ושני תולעת. לשון

תפסיר רס"ג

אנא מן כִּזְף עָלַי מֵא מִן נְבִיעַ:
 (ו) וְלֵאכִידִי אֲלַעֲצֹפּוֹר אֱלֹהֵי.
 וְאֲלַעֲוֹד אֲלֵאֲרוֹ. וְחִרִיר
 אֲלֶקְרִמוֹ וְאֲלַעֲצֶתֶר. וְיִגְמִס
 דִּיאֲלֹךְ מֵע אֲלַעֲצֹפּוֹר אֱלֹהֵי.
 בְּדָם אֲלַעֲצֹפּוֹר אֲלִמְדִיבּוֹת. עָלַי
 אֲלֵמֵא אֲלֵדִי מִן נְבִיעַ: (ז) וְנִצְיָח
 עָלַי אֲלִמְתַּטְהֵר. מִן אֲלִבְרִיץ
 סָבַע מְרֵאֵר. וְיִטְהַרֵה. וְיִטְלַק
 אֲלַעֲצֹפּוֹר אֱלֹהֵי עָלַי וְגַה
 אֲלַצְחָרִי: (ח) תִּם יִגְסֵל
 אֲלִמְתַּטְהֵר תִּיאַבֵּה וְיִחַלֵּק גְּמִיעַ
 שַׁעֲרֵה. וְיִרְחֵץ בְּאֲלֵמֵא וְיִטְהֵר.

עַל־מִים חַיִּים: וַיִּפְקִיד בְּהֵנָּא.
 וַיְבֹס יַת צִפְרָא חֲדָא. לְמִן דְּחִסְף עַל מִי
 מְבוּעַ: **וְאֶת־הַצֹּפֹר הַחֲחִיהַ**
יִקַּח אֹתָהּ וְאֶת־עֵץ הָאֲרֹז
וְאֶת־שְׁנֵי הַתּוֹלְעֹת וְאֶת־
הָאֵזוֹב וְטָבַל אוֹתָם וְאֶת־
הַצֹּפֹר הַחֲחִיהַ בְּדָם הַצֹּפֹר
הַשְּׁחֻטָּה עַל הַמַּיִם הַחַיִּים:
 יַת צִפְרָא חִיתָא יִסֵּב יַתֵּה.

וַיַּת אָעֵא דְאֲרֹזָא. וַיַּת צִבַּע זְהוּרִי וַיַּת אֵיזוּבָא. וַיִּטְבּוֹל יַתְהוֹן. וַיַּת
 צִפְרָא חִיתָא. בְּדַמָּא דְצִפְרָא דְנִכִּיסְתָּא. עַל מִי מְבוּעַ: **וְהִזָּה עַל**
הַמַּטְהֵר מִן־הַצֹּרְעֹת שִׁבְעַ פְּעָמִים וְטָהְרוּ
וְשִׁלַּח אֶת־הַצֹּפֹר הַחֲחִיהַ עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה: וַיְדִי. עַל
דְּמַדְבִּי. מִן סְגִירוֹתָא שִׁבְעַ זְמַנִּין. וַיְדַבְּרִינָהּ. וַיִּשְׁלַח יַת צִפְרָא חִיתָא
עַל אִפִּי חִקְלָא: ה' וְכַבֵּס הַמַּטְהֵר אֶת־בְּגָדָיו וְגִלַּח
אֶת־כָּל־שְׁעָרוֹ וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהֵר וְאַחַר יָבֹא
אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֵּשֶׁב מְחוּץ לְאַהֲלוֹ שִׁבְעַת יָמִים:

— רס"י —

שְׁלַצְמֵר צְבוּעַ זְהוּרִית: **עַל מַיִם חַיִּים.**
 נוֹתֵן אוֹתָם תְּחִלָּה בְּכָלִי. כְּדִי שִׁיחֵא דָם צֹפּוֹר
 נִפְרַ בְּהֵם. וְכַמָּה הֵם. רְבִיעִית: **וְאֶת הַצֹּפֹר**
הַחֲחִיהַ יִקַּח אֹתָהּ. מְלַמֵּד שְׂאִינוּ אוֹגְדָה
 עִמָּהֶם. אֲלֵא מִפְּרִישָׁה לְעִצְמָהּ. אֲבָל הָעֵץ
 וְהָאֵזוֹב כְּרוּכִים יַחַד בְּלִשׁוֹן הַזְּהוּרִית, כְּעִנְיָן

שְׂנַאֲמֵר וְאֶת עֵץ הָאֲרֹז וְאֶת שְׁנֵי הַתּוֹלְעֹת
 וְאֶת הָאֵזוֹב. קִיחָה אַחַת לְשִׁלְשָׁתָן. יְכוּל כְּשֵׁם
 שְׂאִינָה בְּכָלִל אֲגֻדָּה כֵּן לֹא תִּהְיֶה בְּכָלִל
 טְבִילָה. תְּלַמֵּד לֹמֵר וְטָבַל אוֹתָם וְאֶת
 הַצֹּפֹר הַחֲחִיהַ. הַחֲזִיר אֶת הַצֹּפּוֹר לְכָלִל
 טְבִילָה: **וַיֵּשֶׁב מְחוּץ לְאַהֲלוֹ.** מְלַמֵּד

תפסיר רס"ג

ובעד דיאלך ידכיל אלוי
אלעספר. ויקים כארג מנזלה
סבעה איימם: ט) פאדא פאן
פי אליום אלסאבע יחלק גמיע
שערה. ראסה ולחיתה ותואגב
עיניה. מע סאיר שערה. ויגסל
תיאבה. וירחץ בדנה באלמא
ויטהר: י) ופי אליום אלמאמן
יקדם כרופין צחיחין. ורכלה
אבנה סנתהא צחיחה.
ותלאתיה עשור סמד. הדייה
מלתותה בדהן. ולג דהן:
יא) ויוקף אלמאמם אלמטהר.
אלרגל אלמתטהר והם. בין ידי

ויצבע דמדפי ית לבושוהי ויגלח ית כל
שעריה. ויסחי במיא וידפי. ובתר בן
ייעול למשריתא. ויתיב. מברא
למשכניה שבעא יומין: ט) והיה
ביום השביעי יגלח את-
כל-שערו את-ראשו ואת-
זקנו ואת גבת עיניו ואת-
כל-שערו יגלח וכבס את-
בגדיו ורחץ את-בשרו
במים וטהר: ויהי ביומא

שביעאה יגלח ית כל שעריה. ית רישיה וית דקניה וית גביני עינוהי.
וית כל שעריה יגלח. ויצבע ית לבושוהי. ויסחי ית בשריה. במיא
וידפי: ד) וביום השמיני יקח שני כבשים
תמימם וכבשה אחת בת-שנתה תמימה
ושלשה עשרנים סלת מנחה בלולה בשמן
ולג אחד שמן: וביומא תמינאה. יסב תרין אמרין שלמין.
ואמרתא חדא. בת שתה שלמתא. ותלתא עשרונין. סולתא מנחתא
דפילא במשח. ולוגא חד דמשחא: ד) והעמיד הכהן
המטהר את האיש המטהר ואתם לפני יהוה

— רס"י —

שאסור בתשמיש המטה: ט) את כל שערו וגוי.
כלל ופרט וכלל. להביא כל מקום בנוס
שער ונראה: י) וכבשה אחת. לחטאת:
ושלשה עשרנים. לנספי שלשה כבשים
הללו. שחטאתו ואשמו שלמצורע טעונין
נסכים: ולג אחד שמן. להוות עליו שבע
ולתן ממנו על תנוף אגו ומתן בהונות:
יס לפני ה'. בשער נקנור. ולא בעורה

תפסיר רס"ג

אללה. ענד באב כ'בא אלמחציר: יב) ויאכיד אלמאם אחד אלכ'רופין. ליקרבה ען אלאתם ואלג אלדהן. ויתרפהא תתריכא בין ידי אללה: יג) ת'ם יד'בחה. פי אלמוציע אלדי יד'בח אלד'כונה. ואלצעידה פי מוציע אלקודס. לאן קרבאן אלאתם. הו כאלד'כונה לאלמאם. מן כ'ואן אללקודאס: יד) ת'ם יאכיד מן דמה. ויגעל עלי

פֶּתַח אֶהָל מוֹעֵד: וַיְקִים פָּהֲנָא
 דַּמְדְּבִי. ית. גוברא דַּמְדְּבִי וַיְתַהוֹן. קָדָם
 יי: בַּתְּרַע מִשְׁכַּן זְמַנָּא: יב **וְלָקַח**
הַכֹּהֵן אֶת־הַכֹּבֵשׁ הָאֶחָד
וְהִקְרִיב אֹתוֹ לְאִשֶׁם וְאֶת־
לֶג הַשֶּׁמֶן וְהֵנִיף אֹתָם
תְּנוּפָה לְפָנָי יְהוָה: וַיֹּסֵב פָּהֲנָא
 ית אמרא חד. ויקריב יתיה. לַאֲשָׁמָא וַיִּת
 לוֹגָא דַּמְשַׁחָא. ויריס יתהוֹן. אַרְמָא קָדָם

יי: **(שע"י)** **וְשַׁחַט אֶת־הַכֹּבֵשׁ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט**
אֶת־הַחֲטָאֹת וְאֶת־הָעֹלָה בְּמָקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי
כַּחֲטָאֹת הָאֵשֶׁם הוּא לַכֹּהֵן קֹדֶשׁ קִדְשִׁים הוּא:
 וַיִּכּוֹס יֵת אַמְרָא. בְּאַתְרָא. דִּיכּוֹס יֵת חֲטָאֹתָא. וַיִּתְּ עֶלְתָא בְּאַתְר
 קוּדְשָׁא. אַרִי. כַּחֲטָאֹתָא. אֲשָׁמָא הוּא לְכַהֲנָא. קֹדֶשׁ קוּדְשִׁין הוּא:
 יד **וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדָּם הָאֵשֶׁם וְנָתַן הַכֹּהֵן עַל־תְּנוּפָד:**

— רס"י —

ישחט וגוי: **כי כחטאת**. כי ככל החטאות:
האשם. הוזה: הוא לכהן. בכל עבודות
 התלויות בכהן השוה אשם זה לחטאת, שלא
 תאמר הואיל ויצא דמו מכלל שאר אשמות
 לנתן על תנוף ובהונות, לא יהא טעון מתן
 דמים ואימורים לגבי מזבח, לכך נאמר כי
 כחטאת האשם הוא לכהן. יכול יהא דמו נתן
 למעלה כחטאת, תלמוד לומר וכו', בתורת
 כהנים: **יד תנוף**. גדר אמצעי שבאונן. ולשון
 תנוף לא נודע לי. וכפותרים קוריס לו טנדרו"ס:

עצמה, לפי שהוא מחסר כפורים: **יד והקריב**
אתו לאשם. יקריבנו לתוף העזרה לשם
 אשם: **והניף**. שהוא טעון תנופה חי: **והניף**
אתם. את האשם ואת הלוג: **יג במקום**
אשר ישחט וגוי. על ירך המזבח בצפון.
 ומה תלמוד לומר, והלא כבר נאמר בתורת
 אשם בפרשת צו את אהרן שהאשם טעון
 שחיטה בצפון, לפי שיצא זה מכלל אשמות
 לדון בהעמדה, יכול תהא שחיטתו במקום
 העמדתו, לכך נאמר ושחט במקום אשר

תפסיר רס"ג

שחמה' אדן אלמתטהר
 אלימני ועלי אבהאם ידה
 אלימני ואבהאם רגלה אלימני:
 טו) ויאכיד' אלאמאם מן לג
 אלדהן ויצב עלי כפה אלוסרי:
 טז) ויגיס אצבעה אלימני. מן
 אלדהן אלדי עלי ידה
 אלוסרי. ונצח מנה באצבעה.
 סבע מראר בין ידי אללה:
 יז) תים יצע מן באקיה. עלי
 שחמה' אדן אלמתטהר
 אלימני. ועלי אבהאם ידה
 אלימני ואבהאם רגלה אלימני.
 עלי דם קרבאן אלאתים:
 יח) ואלפאציל מנה. ויצעה עלי

אֶזֶן הַמִּטְהָר הַיְמָנִית וְעַל-
 בִּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל-בִּהֶן

רַגְלוֹ הַיְמָנִית: וַיִּסַּב כְּהֵנָּא מִדְּמָא
 דְּאַשְׁמָא. וַיִּתִּין כְּהֵנָּא. עַל רוּם. אֹודנָא
 דְּמַדְבִּי דַיְמִינָא. וְעַל אֵלִיּוֹן יְדֵיהּ דַיְמִינָא.

וְעַל אֵלִיּוֹן רַגְלֵיהּ דַיְמִינָא: טו וְלִקַּח

הַכֹּהֵן מִלֶּג הַשֶּׁמֶן וַיִּצַק
 עַל-כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמֵאלִית:

וַיִּסַּב כְּהֵנָּא מִלֹּגָא דְּמִשְׁחָא. וַיִּרְיֶק. עַל
 יָדָא דְכְּהֵנָּא דְשְׂמֵאלָא: טז וְטָבַל

הַכֹּהֵן אֶת-אֶצְבָּעוֹ הַיְמָנִית

מִן-הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל-כַּפוֹ הַשְּׂמֵאלִית וְהִזָּה

מִן-הַשֶּׁמֶן בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים לְפָנָיִךָ יְהוָה:

וַיִּטְבֹּל כְּהֵנָּא יָת אֶצְבָּעֵיהּ דַיְמִינָא. מִן מִשְׁחָא. דְעַל יְדֵיהּ דְשְׂמֵאלָא.

וַיְדִי מִן מִשְׁחָא בְּאֶצְבָּעֵיהּ. שֶׁבַע זְמַנִּין קָדַם יי: טז וּמִיִּתְרֵךְ הַשֶּׁמֶן

אֲשֶׁר עַל-כַּפוֹ יִתֵּן הַכֹּהֵן עַל-תְּנוּדֶךָ אֶזֶן

הַמִּטְהָר הַיְמָנִית וְעַל-בִּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית

וְעַל-בִּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית עַל דָּם הָאֲשָׁם: וּמִשְׁחָא

מִשְׁחָא דְעַל יְדֵיהּ. יִתִּין כְּהֵנָּא עַל רוּם. אֹודנָא דְּמַדְבִּי דַיְמִינָא. וְעַל

אֵלִיּוֹן יְדֵיהּ דַיְמִינָא. וְעַל אֵלִיּוֹן רַגְלֵיהּ דַיְמִינָא. עַל דְּמָא דְאַשְׁמָא:

יח וְהִנּוֹתָר בַּשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל-כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן

— רס"י —

בִּהֶן. גְּדֵל: טו לְפָנָיִךָ ה'. כְּנֶגֶד בֵּית קֹדְשֵׁי הַקֹּדְשִׁים:

תפסיר רס"ג

ראס אלמתטהר. ויסתגפר ענה
 בין ידי אללה: יט) תים יעמל
 אלמאם אלד'פיה. ויסתגפר
 ען אלמתטהר מן נגאסתה.
 ובעד דאלד' יד'בח אלצעידה:
 (ט) תים יצעד אלצעידה
 ואלהדייה עלי' אלמד'בת.
 ויסתגפר ענה אלמאם
 ויטהר: כא) ואן פאן פקירא.
 לם תנאל ידה דאלד'. פלוקרב
 כ'רופא ואחדא קרבאן
 אלאתים. לאלתחריד ל'סתגפר
 ענה. ועשר מן סמד מלתות
 ב'דהן. הדייה ולג דהן:
 (כב) ושפנינין. או פרכי' חמאם.

על-ראש המטהר וכפר
 עליו הפהן לפני יהוה:
 ודישתאר. במשחא דעל ידא דכהנא.
 יתין על רישא דמדפי. וכפר עלוהי.
 כהנא קדם יי: יט) ועשה הפהן
 את-החטאת וכפר על
 המטהר מטמאתו ואחר
 ישחט את העלה: ויעבד
 כהנא ית חטתא. וכפר. על דמדפי
 מסאובתיה. ובתר בן יבוס ית עלתא:
 ויהעלה הפהן את-העלה

ואת-המנחה המזבחה וכפר עליו הפהן
 וטהר: ויסיק כהנא. ית עלתא וית מנחתא למדבחא. וכפר

עלוהי. כהנא וידפי: ס ספרי תימן (שלישי) (חמישי כשהן פחוברות)

ואם דל הוא ואין ידו משגת ולקח כבש
 אחד אשם לתנופה לכפר עליו ועשרון סלת
 אחד בלול בשמן למנחה ולג שמן: ואם מספין
 הוא. ולית ידיה מדבקא. ויסב. אמר חד אשמא. לארמא לכפרא
 עלוהי. ועשרונא סולתא. חד דפיל במשת. למנחתא ולוגא דמשחא:
 ושתתי תרים או שני בני יונה אשר תשיג ידו

— רס"י —

כ ואת המנחה. מנחת נסכים שלבהמה: אחד יביא עשרון אחד לנסכיו: ולוג
 ככ ועשרון סלת אחד. לכבש זה שהוא שמן. לתת ממנו על הבהונות ושמן

תפסיר רס"ג

וְהָיָה אֶחָד חֲטָאת וְהָאֶחָד
 עֲלֶיהָ: וּתְרִין שְׁפָנִינִין. אוּ תְרִין בְּנֵי
 יוֹנָה. דְּתַדְבִּיק יָדֶיהָ. וְהָיָה חֵד חֲטָאתָּ וְחֵד
 עֲלֶתָּא: כִּג וְהִבִּיא אֶתְּם בַּיּוֹם
 הַשְּׁמִינִי לְטַהֲרָתוֹ אֶל-
 הַכֹּהֵן אֶל-פֶּתַח אֹהֶל-מוֹעֵד
 לְפָנַי יִהְיֶה: וַיִּיתֵי יְתֵהוּן. בַּיּוֹמָא
 תְּמִינָאָה. לְדַכּוּתִיהָ לְוֹת כְּהֵנָא. לְתַרְע
 מִשְׁפָּן זְמָנָא לְקַדְּם יִי: כִּד וְלִקַּח
 הַכֹּהֵן אֶת-כֶּבֶשׂ הָאִשִּׁם
 וְאֶת-לֶג הַשֶּׁמֶן וְהֵנִיף אֶתְּם

עֲלֵי מָא תְנַאל יָדָה. פִּיכּוֹן
 אַחְדָּהמָא דִּכְוָה. וְאַלְאֲכִיד
 צְעִידָה: כִּג פְּלִיאַת בְּהֵמָא. פִּי
 אֲלִיּוֹם אֲלֵתְּ אִמְּן. מִן אֲוֹל
 טְהַרָה אֲלֵי אֲלֵמָאָם. אֲלֵי
 בָאב כִּבָּא אֲלֵמַחְצִיר בֵּין יָדֵי
 אֲלֵלָה: כִּד) וַיֵּאֲכִיד אֲלֵמָאָם.
 כִּרוּף קַרְבָּאן אֲלֵאֲתִים וְאַלְלֵג
 אֲלֵדְהוֹן. וַיַּחְדְּכֵהָ אֲלֵמָאָם
 תַּחְרִיכָא בֵּין יָדֵי אֲלֵלָה:
 כֵּה) תִּים יִדְבַּחָה. וַיֵּאֲכִיד מִן
 דְּמָה וַיִּצַע. עֲלֵי שַׁחֲמָה אֲדִין
 אֲלֵמִתְטַהֵר אֲלֵימְנִי. וְעֲלֵי
 אֲבַהָאָם רְגֵלָה אֲלֵימְנִי: כִּו) וּמִן
 אֲלֵדְהוֹן יִצַב (יִי: אֲלֵמָאָם).
 פִּי כֶּפֶה אֲלֵימְנִי:

הַכֹּהֵן תְּנוּפָה לְפָנַי יִהְיֶה: וַיִּסַּב כְּהֵנָא. יֵת אֲמָרָא
 דְּאֲשָׁמָא וַיֵּת לֹוּגָא דְּמִשְׁחָא. וַיִּרִים יְתֵהוּן כְּהֵנָא. אֲרָמָא קָדְּם יִי:
 כִּד וְשַׁחַט אֶת-כֶּבֶשׂ הָאִשִּׁם וְלִקַּח הַכֹּהֵן מִדָּם
 הָאִשִּׁם וְנָתַן עַל-תְּנוּף אֲזֵן-הַמִּטְהָר הַיְמָנִית
 וְעַל-בֶּהֱן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל-בֶּהֱן רֵגְלוֹ הַיְמָנִית:
 וַיְכּוֹס יֵת אֲמָרָא דְּאֲשָׁמָא. וַיִּסַּב כְּהֵנָא מִדָּמָא דְּאֲשָׁמָא. וַיִּתִּין. עַל רוּם
 אֹודָנָא דְּמִדְּכִי דַיְמִינָא. וְעַל אֲלִיּוֹן יָדֶיהָ דַיְמִינָא. וְעַל אֲלִיּוֹן רֵגְלִיהָ
 דַיְמִינָא: כִּד וּמִן-הַשֶּׁמֶן יִצַק הַכֹּהֵן עַל-כַּף הַכֹּהֵן
 הַשְּׁמָאֲלִית: וּמִן מִשְׁחָא יִרִיק כְּהֵנָא. עַל יָדָא דְּכְהֵנָא דְּשַׁמְאֲלָא:

— רס"י —

לְצַפְרִים וְלִהְזֹאת עַץ אֲרֹז וְאֲזוּב וְשֵׁנִי
 תּוֹלַעַת:

שְׁלֹסְפֵי הַמִּנְחָה לֹא הִזְקַק הַכֶּתוּב לְפָרֵשׁ:
 כִּג בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי לְטַהֲרָתוֹ. שְׁמִינִי

תפסיר רס"ג

כז) וְנִצִּיחַ בְּאַצְבְּעֵהָ אֱלֹמִנִי. מִן
דִּיאֲלֹךְ אֱלֹדִיהֶן. אֱלֹדִי עָלַי כִּפֹּה
אֱלִיסְרִי. סִבַּע מְרָאֵר בֵּין יָדַי
אֱלֹלָה: כח) תִּים יִצִּיעַ מִן אֱלֹדִיהֶן
אֱלֹדִי פִי כִפֹּה. עָלַי שְׁחִמְהִי
אֲדָן אֱלִמְתַּטְהֵר אֱלִמִּנִי. וְעָלַי
אֲבִהָאִם יָדָה אֱלִמִּנִי. וְעָלַי
אֲבִהָאִם רִגְלָה אֱלִמִּנִי. עָלַי
מוֹצִיעַ דָּם קֶרְבָּאֵן אֱלֹאֲתִים:
כט) וּבִאֲקִיָּה יִצְבֵּה עָלַי רֵאֵס
אֱלִמְתַּטְהֵר. וְיִסְתַּגֵּר פֶּר עֵנָה בֵּין
יָדַי אֱלֹלָה: ל) תִּים יַעֲמֹל וְאֶחָד
מִן אֱלִשְׁפָּאֲנִין. אוּ מִן פְּרִכִּי
אֱלִחְמָאִם. עָלַי מָא תִנְאֵל יָדָה:
לא) מַע מָא תִנְאֵל יָדָה.

וְהִזָּה הַכֹּהֵן בְּאַצְבְּעוֹ
הַיְמָנִית מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר
עַל־כַּפּוֹ הַשְּׂמֵאלִית שִׁבְעַ
פְּעָמִים לְפָנָי יְהוָה: וְיָדַי כֹּהֲנָא
בְּאַצְבְּעִיָּה דִימִינָא. מִן מִשְׁחָא. דְּעַל יָדִיהָ
דִּשְׂמָאלָא. שִׁבְעַ זְמַנִּין קָדַם יי:
וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן־הַשֶּׁמֶן |
אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ עַל־הַתְּנוּךְ
אֶזֶן הַמִּטְהָר הַיְמָנִית וְעַל־
בֶּהֱן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֶּהֱן

רָגְלוֹ הַיְמָנִית עַל מְקוֹם דָּם הָאֲשָׁם: וְיִתִּין כֹּהֲנָא.
מִן מִשְׁחָא דְּעַל יָדִיהָ. עַל רוּם. אֹודָנָא דְּמִדְּבִי דִימִינָא. וְעַל אֱלִיּוֹן יָדִיהָ
דִימִינָא. וְעַל אֱלִיּוֹן רִגְלִיהָ דִימִינָא. עַל אֲתֵר דְּמָא דְּאֲשָׁמָא:
כט) וְהַנּוֹתֵר מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן
עַל־רֹאשׁ הַמִּטְהָר לְכַפֵּר עָלָיו לְפָנָי יְהוָה:
וּדְיִשְׁתָּאֵר. מִן מִשְׁחָא דְּעַל יָדָא דְּכֹהֲנָא. יִתֵּן עַל רִישָׁא דְּמִדְּבִי
לְכַפֵּרָא עֲלוֹהֵי קָדַם יי: ל וְעָשָׂה אֶת־הָאֶחָד מִן־
הַתְּרִים אוּ מִן־בְּנֵי הַיּוֹנָה מֵאֲשֶׁר תִּשְׁיֵג יָדוֹ:
וְיַעֲבִיד יֵת חַד מִן שְׁפַנִּינָא. אוּ מִן בְּנֵי יוֹנָה. מִדְּתַדְּבִיק יָדִיהָ:
לא) אֶת־אֲשֶׁר־תִּשְׁיֵג יָדוֹ אֶת־הָאֶחָד חֲטָאֵת

— רס"י —

כח על מקום דם האשם. אפלו נתקנח הדם, למד שאין הדם גורם אלא המקום גורם:
זולק הרקדוק: מאשר תשיג ידו. תיבת מאשר בטפחא בכל התיגאן:

תפסיר רס"ג

וְאֶת־הָאֶחָד עֲלֶה עֲלֶה-
 הַמִּנְחָה וְכֹפֶר הַכֹּהֵן עַל
 הַמִּטְהָר לְפָנָי יִהְיֶה: יֵת
 דְּתַדְבִּיק יְדֵיהָ. יֵת חֹד חֲטָא. וְיֵת חֹד
 עֲלֵתָא עַל מִנְחָתָא. וְיִכְפֹּר כֹּהֲנָא. עַל
 דְּמַדְבִּי קָדָם יֵי: לֵב זֹאת תּוֹרֹת
 אֲשֶׁר־בּוֹ נִגַּע עֲרַעַת אֲשֶׁר
 לֹא־תִשֵּׁג יָדוֹ בְּטַהֲרָתוֹ:
 דָּא אֲוֵרִיתָא. דְּבִיה מַכְתֵּשׁ סְגִירוֹ.

אחדהמא דיכנה. ואלאכיר
 צעידה מע אלהדייה. ויסתג'פר
 ענה בין ידי אללה: לב) תדיה
 שריעה מן כאן בה בלא ברץ.
 ולם תנאל ידה פי וקת טהרה:
 (לג) תים פלם אללה מוסי'
 ותרון תכלימא: לד) אדיא
 דכילתם אלי בלד כנעאן.
 אלדי אנא מעטיכמוהא חווא.
 פאחללת בלא ברץ. פי בעץ
 ביות ארץ חווקם: לה) פליאת
 אלדי לה אלבית. ויכפר

דלא תדביק ידיה בדכותיה: פ (רביעי) (שישי כשהן מחוברות)

שְׁלֹשִׁי בַסְפָּרִי ❀ שְׁשִׁי כִשְׁהוּן מִחֻבְרוֹת בַּסְתָּ"ו ❀ לֵג וַיִּדְבֹּר יִהְיֶה
 אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: וּמִלִּיל יֵי עִם מֹשֶׁה
 וְלֹא־אֶהְרֵן לְמִימֵר: לָד כִּי תִבְאוּ אֶל־אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר
 אֲנִי נֹתֵן לָכֶם לְאַחֲזָה וְנָתַתִּי נִגַּע עֲרַעַת בְּבֵית
 אֶרֶץ אַחֲזַתְכֶם: אֲרִי תִיעֲלוּן לְאֶרֶץ דְּכַנְעַן. דְּאָנָא. יִהִיב לְכוּן
 לְאַחְסָנָא. וְאַתִּין מַכְתֵּשׁ סְגִירוֹ. בְּבֵית אֶרֶע אַחְסָנְתְּכוּן: לָהּ וּבֹא
 אֲשֶׁר־לוֹ הַבֵּית וְהִגִּיד לְכַהֵן לֵאמֹר כְּנִגַּע
 נִרְאָה לִי בַּבֵּית: וַיִּיתִי דְדִילִיה בֵּיתָא. וַיַּחֲוִי לְכַהֲנָא לְמִימֵר.

— כש"י —

ידי הנגע נותץ הבית ומוצאן: לה כנגע נראה
 לי בבית. אפלו תלמיד חכם שיודע שהוא
 נגע ודאי לא יפסוק דבר ברור לומר נגע
 נראה לי, אלא כנגע נראה לי:

לד ונתתי נגע צרעת. בשורה היא להם
 שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו
 אמוניים מטמוניות שלזקב בקירות בתיהם
 כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל

תפסיר רס"ג

אלאמאם קאילא. קד צ'הר לי
 פי אלבית שבה בלא:
 (לו) פיאמר אלאמאם וינגלו
 אלבית. קבל אן ידכיל לינציר
 אלבלא. ולא ינגיס גמיע מא
 פיה. ובעד ד'אלך ידכיל
 וינציר אליה: (לו) פאן ראוי
 אלבלא. פאדיאה פי חיטאן
 אלבית. כ'טוט מיכ'צרה. או
 מתמרה. ומנצירדן מסתפל
 (י"ג) מסתספל) פי אלחאיט:
 (לח) פלכ'רג מן אלבית אלי
 באבה. ויוקפה סבעה' איאם:

כַּמְכַתְּשָׂא אֶתְחַזִּי לִי בְּבֵיתָא: לְוִי וְצִוְיָה
 הַכֹּהֵן וּפְנֵי אֶת־הַבַּיִת
 בְּטָרְס יָבֵא הַכֹּהֵן לְרֵאוֹת
 אֶת־הַנֶּגַע וְלֹא יִטְמֵא כָּל־
 אֲשֶׁר בַּבַּיִת וְאַחַר כֵּן יָבֵא
 הַכֹּהֵן לְרֵאוֹת אֶת־הַבַּיִת:
 וַיִּפְקֵד כְּהֵנָּה וַיִּפְנוֹן יֵת בֵּיתָא. עַד לֹא
 יִיעוֹל כְּהֵנָּה לְמַחְזִי יֵת מְכַתְּשָׂא. וְלֹא
 יִסְתָּאב כָּל דְּבַבֵּיתָא. וּבְתֵר כֵּן יִיעוֹל
 כְּהֵנָּה לְמַחְזִי יֵת בֵּיתָא:

לְוִי וְרָאָה אֶת־הַנֶּגַע וְהֵנָּה הַנֶּגַע בְּקִירַת
 הַבַּיִת שְׁקַעְרוֹרַת יִרְקַרְקַת או אֲדַמְדַמַת
 וּמְרֵאִיהֶן שָׁפַל מִן־הַקִּיר: וַיִּחְזִי יֵת מְכַתְּשָׂא. וְהָא
 מְכַתְּשָׂא בְּכוֹתְלֵי בֵיתָא. פַּחְתִּין יִרְקֵן. או סְמָקֵן. וּמַחְזִיָּהוֹן מִפִּיד מִן
 כּוֹתְלָא: לְוִי וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן מִן־הַבַּיִת אֶל־פֶּתַח
 הַבַּיִת וְהִסְגִּיר אֶת־הַבַּיִת שִׁבְעַת יָמִים:
 וַיִּפּוֹק כְּהֵנָּה מִן בֵּיתָא לְתֵרַע בֵּיתָא. וַיִּסְגֵר יֵת בֵּיתָא שִׁבְעָא יוֹמִין:

— כ"ט —

אם על כלי שטף, וטבילים ויטהרו, ואם על
 אוכלין ומשקין, יאכלם בימי טמאתו, הא לא
 חסה התורה אלא על כלי חרס, שאין להם
 טהרה במקוה: לִשְׁקַעְרוֹרַת. שוקעות
 במראיהן:

לו בְּטָרְס יָבֵא הַכֹּהֵן וְגו'. שכל זמן שאין
 כהן נזקק לו, אין שם תורת טמאה:
 וְלֹא יִטְמֵא כָּל אֲשֶׁר בַּבַּיִת. שאם לא
 יפגהו ויבא הכהן ויראה הנגע, נזקק להסגיר,
 וכל מה שבתוכו יטמא. ועל מה חסה תורה,

זולק הדקדוק: וּמְרֵאִיהֶן שָׁפַל מִן הַקִּיר. תיבת ומראיהן בטפחא בכל התיגאן:

תפסיר רס"ג

לֹט וְשָׁב הַכֹּהֵן בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי וּרְאָה וְהֵנָּה פֶּשֶׁה
הַנִּגַּע בְּקִרְתֵּי הַבַּיִת: וַיִּתּוּב
כֹּהֵנָא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה. וַיַּחְזִי. וְהָא:
אוֹסִיף מַכְתָּשָׁא בְּכוֹתְלֵי בַיִתָּא:
וַיִּצְוֶה הַכֹּהֵן וַחֲלִצוּ
אֶת־הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בָּהֶן
הַנִּגַּע וְהַשְׁלִיכוּ אֶתְהֶן
אֶל־מַחוּץ לְעִיר אֶל־מְקוֹם

לט) ת'ם ירגע פי אל'יום
אלסאבע. פאן רא'י אלבלא קד
תפשא פי חיטאן אלבית:
מ) פלאמר אלמאם.
ותכלע אלחגארה. אלד'י פיהן
אלבלא. וירמון אל'י כ'ארג
אלקריה. אל'י מוציע נגס:
מא) ויקשר אלבית מן דאכיל
מסתדירא. וירמו אל'תראב
אלד'י קשרוה. כ'ארג אלקריה
פי מוציע נגס: מב) ויאכדו
חגאר אכ'ר. וידכ'לוהא מוציע
תלך אלחגארה. ותראב

טָמֵא: וַיִּפְקֵד כֹּהֵנָא. וַיִּשְׁלֹפּוּן יָת אֲבָנֵיָא. דְּבַהוֹן מַכְתָּשָׁא. וַיִּרְמוּן
יְתֵהוֹן לְמַבְרָא לְקִרְתָּא. לְאַתֵּר מְסָאב: ^{מא} וְאֶת־הַבַּיִת
יִקְצַע מִבַּיִת סָבִיב וְשִׁפְכוּ אֶת־הָעֵפֶר אֲשֶׁר
הִקְצוּ אֶל־מַחוּץ לְעִיר אֶל־מְקוֹם טָמֵא: וַיִּת
בַּיִתָּא. יִקְלְפוּן מַגִּיּוֹ סְחוֹר סְחוֹר. וַיִּרְמוּן. יָת עֵפֶרָא דְקְלִיפוּ. לְמַבְרָא
לְקִרְתָּא לְאַתֵּר מְסָאב: ^{מב} וְלִקְחוּ אֲבָנִים אַחֲרוֹת
וְהִבִּיאוּ אֶל־תַּחַת הָאֲבָנִים וְעֵפֶר אַחֲרֵי יִקַּח

— רס"י —

מ וַחֲלִצוּ אֶת הָאֲבָנִים. כְּתַרְגוּמוֹ וַיִּשְׁלֹפּוּן.
יְטֹלוּן מִשָּׁם, כְּמוֹ (דְּזָרִיס כֹּכ ט) וַחֲלִצָה נְעִלוּ.
לְשׁוֹן הַסֵּרָה: אֶל מְקוֹם טָמֵא. מְקוֹם שְׂאִין
טְהוֹרוֹת מִשְׁתַּמְּשׁוֹת שָׁם, לְמִדְרָךְ הַכְּתוּב
שֶׁהָאֲבָנִים הִלְלוּ מִטְּמֵאוֹת מְקוֹמָן בְּעוֹדָן בּוֹ:
מא יקצע. כדוויי"ר זלט"י. ובלשון משנה יש
הרבה: מבית. מבפנים: סביב. סביבות
הנגע. בתורת פהנים נדרש פן, שיקלוף הטיח
שסביב אבני הנגע: הקצו. לשון קצה, אשר
קצעו בקצות הנגע סביב:

זלק הדקדוק: ^{מב} אל מחוץ לעיר אל-מקום טמא. תיבת לעיר בטפחא ותיבת מקום במארכה
וכ"ה בכל התיגאן:

תפסיר רס"ג

אכיר. יוכידי ויטיון אלפית:
 (מג) ואן עאד אלפלא ואנתשר
 פי אלפית. בעד מא קלעת
 אלהגארה. ובעד מא קשר
 אלפית וטיון: (מד) פדכיל
 אלאמאם. פנציר. פאדרא קד

**וּטַח אֶת־הַבַּיִת: וַיִּסְבּוּן אַבְנֵיָו
 אַחֲרָיו. וַיַּעֲלוּן בְּאֶתֶר אַבְנֵיָא. וַעֲפֹר
 אַחֲרָיו. יִסַּב וַיִּשׁוּעַ יֵת בַּיִתָּא: מִגּוֹ וְאִם־
 יָשׁוּב הַנֶּגַע וּפְרַח בַּבַּיִת
 אַחֲרֵי חֲלִיצַת אֶת־הָאֲבָנִים**

**וְאַחֲרֵי הַקְּצוֹת אֶת־הַבַּיִת וְאַחֲרֵי הַטּוֹחַ:
 וְאִם יִתּוּב מִכְתָּשָׂא וַיִּסְגֵי בַּבַּיִתָּא. בְּתֵר דְּשִׁלְיָפוּ יֵת אַבְנֵיָא. וּבְתֵר,
 דְּקִלְיָפוּ יֵת בַּיִתָּא וּבְתֵר דְּאֶתְשָׁע: מִדּוּ וּבָא הַכֹּהֵן וְרָאָה
 וְהִנֵּה פָּשָׂה הַנֶּגַע בַּבַּיִת צִרְעַת מִמְּאֲרַת הוּא**

— רס"י —

בשני ומה יעשה לו, יכול יתצנו, כמו שסמך
 לו ונתן את הבית, תלמוד לומר ושב הכהן
 ובא הכהן, נלמד ביאה משיבה, מה שיבה
 חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע, אף ביאה
 חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע, ואם חוזר,
 נותן. לא חוזר, טהור. ומנין שאם עמד בזה
 ובזה חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע,
 תלמוד לומר ובא ואם בא יבא, במה הכתוב
 מדבר, אם בפושא בראשון הרי כבר אמר,
 אם בפושא בשני הרי כבר אמר, הא אינו
 אומר [ובא], ואם בא יבא, אלא את שבא
 בסוף שבוע ראשון ובא בסוף שבוע שני
 וראה והנה לא פשה. זה העומד מה יעשה
 לו, יכול יפטר וילך, כמו שכתוב כאן וטהר
 את הבית, תלמוד לומר פי נרפא הנגע, לא
 טהרתי אלא את הרפאוי, מה יעשה לו,
 ביאה אמורה למעלה וביאה אמורה למטה,
 מה בעליונה חולץ וקוצה וטח ונותן לו
 שבוע, דגמר לה זהו שיבה זהו ביאה, אף
 בתחתונה כן וכי, כדאיתא בתורת כהנים.
 גמרו של דבר אין נתיצה אלא בנגע החוזר

מג הקצות. לשון העשות וכן הטוח, אבל
 חלץ את האבנים מוסב הלשון אל האדם
 שחלצן והוא משקל לשון כבד, כמו כפר,
 דבר: **ואם ישוב הנגע** וגוי. יכול חוזר בו
 ביום יחא טמא, תלמוד לומר ושב הכהן ואם
 ישוב, מה שיבה האמורה להלן לסוף שבוע,
 אף שיבה האמורה כאן בסוף שבוע: **מז ובא**
הכהן וראה והנה פשה. יכול לא יחא
 החוזר טמא אלא אם כן פשה, נאמר צרעת
 ממארת בבתים ונאמר צרעת ממארת
 בבגדים, מה להלן טמא את החוזר אף על פי
 שאינו פושא, אף כאן טמא את החוזר אף על
 פי שאינו פושא, אם כן מה תלמוד לומר
 והנה פשה, אין כאן מקומו שלמקרא זה,
 אלא ונתן את הבית הזה לו לכתוב אחר
 ואם ישוב הנגע וראה והנה פשה, הא לא בא
 ללמד אלא על נגע העומד בעיניו בשבוע
 ראשון ובא בסוף שבוע שני ומצאו שפשה,
 שלא פרש בו הכתוב למעלה כלום בעומד
 בעיניו בשבוע ראשון, ולמדך כאן בפשיון זה
 שאינו מדבר אלא בעומד בראשון ופשה

תפסיר רס"ג

תפשיא אלבלא פי אלבית. פהו
ברץ מאחק. פי אלבית והו נגס:
מה) פלינקצה. מן חגארה
וכי שבה וגמיע תראבה. וירמי
דאלך אלי כ'ארג אלקרית.
אלי מוציע נגס: מו) ומן דכיל
אלי אלבית. טול אללאמאם
אלדי אוקף פיהא. פלינגס אלי
אלמגיב: מו) ומן אנצ'גע פיה
פליגסל תיאבה. וכדילך כל מן
אכל פיה. פליגסל תיאבה:
מח) פאן דכיל אללאמאם פנצ'ר.

בְּבֵית טָמֵא הוּא: ויעול פֿהנא.
ויחזי. והא. אוסיף מכתשא בביתא.
סגירות מחסרא היא. בביתא מסאב
הוא: **וַנִּתֵּן אֶת־הַבַּיִת**
אֶת־אֲבָנָיו וְאֶת־עֵצָיו וְאֶת
כָּל־עֵפֶר הַבַּיִת וְהוֹצִיא
אֶל־מַחוּץ לָעִיר אֶל־מָקוֹם
טָמֵא: ויתרע ית ביתא. ית אבנוהי
וית אעוהי. וית כל עפר ביתא. ויפיק
למפרא לקרתא. לאתר מסאב: **וְהֵבֵא אֶל־הַבַּיִת כָּל־**
יְמֵי הַסִּגִּיר אֹתוֹ יִטְמָא עַד־הָעֶרֶב: ודיעול לביתא.
כל יומין דיסגר יתיה. יהי מסאב עד רמשא: **וְהִשְׁכַּב בַּבַּיִת**
יְכַבֵּס אֶת־בְּגָדָיו וְהֵאֲכִיל בַּבַּיִת יְכַבֵּס אֶת־
בְּגָדָיו: ודישכוב בביתא. יצבע ית לבושוהי. ודיכול בביתא. יצבע
ית לבושוהי: **וְאִם־בָּא יָבֵא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהִנֵּה**

— רס"ג —

לומר כל ימי: יטמא עד הערב. מלמד
שאין מטמא בגדים, יכול אפלו שהה
בבית יכבס את בגדיו. אין לי אלא אכל,
שכב מנין, תלמוד לומר והשוכב. אין לי
אלא אוכל ושוכב, לא אוכל ולא שוכב
מנין, תלמוד לומר יכבס יכבס רבה. אם כן
למה נאמר אוכל ושוכב, לתן שיעור לשוכב
בדי אכילת פרס: **מִן־וְאִם בָּא יָבֵא.** לסוף
שבוע שני: וראה והנה לא פשה. מקרא זה
בא ללמד בעומד בעיניו בראשון ובשני מה

אחר חליצה וקציע וטיחה ואין החזור צריך
פשוט. וסדר המקראות כך הוא ואם ישוב,
ונתן, והבא אל הבית, והאוכל בבית, ובא
הכהן וראה והנה פשה. ודבר הכתוב בעומד
בראשון שנותן לו שבוע שני להסגרו, ובסוף
שבוע שני להסגרו בא וראהו שפשה, ומה
יעשה לו, חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע.
חזר, ונתן. לא חזר, טעון צפרים, שאין
בנגעים יותר משלשה שבועות: **מִן־כָּל יְמֵי**
הַסִּגִּיר אֹתוֹ. ולא ימים שקלף את נגעו, יכול
שאני מוציא המחולט שקלף את נגעו, תלמוד

תפסיר רס"ג

פֹּאדֵי לֹם יתפש אלבלא פי אלבית בעד מא טיין. פליטקרה. פֹּאן אלבלא קד ברא: מט) ויאכד לתדכיתה עצפורין. ועוד ארו. וחריר קרמו וצעתר: ט) וידבח אחדקמא. פי אנא כיוף מע מא מן נביע: נא) ויאכד עוד אלרו ואלצעתר. וחריר (י: וצבג) אלקרמו ואלעצפור אלחי. ויגמסהא פי דם אלעצפור אלמד'בות. ואלמא אלד' מן נביע. וינצחה עלי אלבית סבע מראר:

לֹא פֶשֶׁה הִנְגַע בְּבֵית אַחֲרֵי הַטֵּחַ אֶת־הַבֵּית וְטָהַר הַכֹּהֵן אֶת־הַבֵּית כִּי נִרְפָּא הִנְגַע: וְאִם מִיַּעַל יַעוֹל כָּהֵנָּא. וַיַּחֲזִי וְהָא. לֹא אוֹסִיף מִכַּתְּשָׂא בְּבֵיתָא. בְּתַר דְּאִתְּשַׁע ית בֵּיתָא. וַיִּדְבִּי כָהֵנָּא ית בֵּיתָא. אֲרִי אֶתְּסִי מִכַּתְּשָׂא: מִטְּ וְלָקַח לְחֹטָא אֶת־הַבֵּית שְׁתֵּי עֶפְרַיִם וְעֵין אֲרֹז וּשְׁנֵי תוֹלַעַת וְאוֹזב: וַיִּסֵּב. לְדַכָּאָה ית

בֵּיתָא תַרְתִּין עֶפְרַיִן. וְאֶעָא דְאַרְזָא. וְצַבַּע זְהוּרִי וְאִיזוּבָא: וְשַׁחַט אֶת־הַעֶפְרַיִם הָאֶחָת אֶל־כְּלֵי־חָרֶשׁ עַל־מִים חַיִּים: וַיְפֹס ית צֶפְרָא חָדָא. לְמָאן דְּחָסַף עַל מִי מִבּוּעַ: וְלָקַח אֶת־עֵין־הָאֲרֹז וְאֶת־הָאוֹזב וְאֶת | שְׁנֵי הַתּוֹלַעַת וְאֶת הַעֶפְרַיִם הַחֲתִיָּה וְטָבַל אֶתְּם בְּדָם הַעֶפְרַיִם הַשְּׁחוּטָה וּבְמִים חַיִּים וְהִזָּה אֶל־הַבֵּית שִׁבַע פְּעָמִים: וַיִּסֵּב ית אֶעָא דְאַרְזָא. וְיַת אִיזוּבָא.

— רס"י —

נדרש ואם בא יבא בשני וראה והנה לא פשה וטיחנוג ואין טיחה בלא חלוץ וקצוי. ואחרי הטוח את הבית וטהר הכהן את הבית אם לא חזר חסוף השבוע, כי נרפא הנגע, ואם חזר כבר פרש על החוזר שטעון נתיצה:

יעשה לו, יכול וטהרנו כמשמעו שלמקרא וטהר הכהן את הבית, תלמוד לומר כי נרפא הנגע, לא טהרתי אלא את הרפאוי, ואין רפוי אלא הבית שהקצה והוטח ולא חזר הנגע, אבל זה טעון חליצה וקצוי וטיחה ושבוע שלישי. וכן המקרא

תפסיר רס"ג

(נב) וידכיה בדם אלעצפור אלמד'בות. ואלמא אלנביע. ואלעצפור אלחי. ואלעוד אלארז ואלעעתר וחריר אלקרמו: נג) ויטלק אלעצפור אלחי. כארג אלקרזה אלי וגה אלעחרי. ויסתג'פר ען מא פי אלבית ויטהר: נד) הדיה שריעה גמיע בלא אלברץ ואלכלף: נה) וברץ אלתיאב ואלביות: נו) ואלשאמה ואלעארציה ואלבקעה: נז) תדל עלי וקת אלתנגיס ווקת אלתטהיר. וכלהא שראיע אלברץ: טו א) תים פלם אללה

וית צבע זהורי. וית צפרא חיתא. ויטבול יתהון. בדמא דצפרא דנכיסתא. ובמי מבוע. וידי לביתא שבע זמנין: **וּחִטָּא אֶת־הַבַּיִת בְּדָם הַצֹּפֹר וּבְמִים הַחַיִּים וּבַצֹּפֹר הַחַיָּה וּבַעֵץ הָאֲרָז וּבְאֵזֹב וּבְשָׁנִי הַתּוֹלַעַת:** וידכי ית ביתא. בדמא דצפרא. ובמי מבוע. ובצפרא חיתא. ובאעא דארזא. ובאיזובא ובצבע זהורי: **וּשְׁלַח אֶת־הַצֹּפֹר הַחַיָּה אֶל־מַחֲוֶיךָ לְעִיר אֶל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה וְכִפֵּר**

עַל־הַבַּיִת וְטָהַר: וישלח. ית צפרא חיתא. למברא לקרתא לאפי חקלא. ויכפר על ביתא וידיכי: **(חמישי)** **זֶאת הַתּוֹרָה לְכָל־נֶגַע הַצָּרְעַת וְלִנְתָק:** דא אורייתא. לכל מכתש סגירותא ולנתקא: **וְלִצָּרְעַת הַבֶּגֶד וְלַבַּיִת:** ולסגירות לבושא ולביתא: **וְלִשְׂאֵת וְלִסְפַּחַת וְלִבְהֶרֶת:** ולעמקא ולעדיא ולבהרא: **לְהוֹרֹת בְּיוֹם הַטָּמֵא וּבְיוֹם הַטָּהָר זֶאת תּוֹרַת הַצָּרְעַת:** לאלפא. ביום

מסאבא וביום דכיא. דא אורייתא דסגירותא: **פ** **שְׁבִיעֵי כִשְׁרוֹן מִחוּבְרוֹת בַּסֵּט"ו** **טו א וידבר יהוה אל־משה**

— רס"י —

זו להורות ביום הטמא. איזה יום מטהרו ואיזה יום מטמאו:

תפסיר רס"ג

מוסי' והרון תכלימא: (ב) כלמא בני אסראיל וקולא להמא. אי רגל כאן דאיבא מן אחלילה. פדיובה דיאך הו נגס: (ג) ותדיה צפה דיובה אלדי תפון בה נגאסתה. אמא אן יגעל אחלילה אלדיוב פאלריאל. או ינכיתם מנה. פתלך נגאסתה: (ד) וחכמה אן יכון כל מצאע ונצאע עליה

וְאֶל-אֶהְרֹן לֵאמֹר: וּמִלִּיל יִי: עִם מֹשֶׁה וּלְאֶהְרֹן לְמִימַר: **בְּדִבְרוֹ אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתֶּם אֱלֹהִים אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה זֹב מִבְּשָׂרוֹ זֹבוֹ טָמֵא הוּא:** מִלִּילֹו עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְתִמְרוּן לְהוֹן. גָּבַר גָּבַר. אָרִי יִהְיֶה דְאִיב מִבְּשָׂרִיהּ. דְּוִבִיהּ

מִסָּאב הוּא: **ג וְזֹאת תִּהְיֶה טְמֵאתוֹ בְּזֹבוֹ רַר בְּשָׂרוֹ אֶת-זֹבוֹ אוֹ-חַתִּים בְּשָׂרוֹ מְזֹבוֹ טְמֵאתוֹ הוּא: וְדָא. תְּהִי סְאוֹבְתִיהּ בְּדוֹבִיהּ. רִיר בְּשָׂרִיהּ יֵת דוֹבִיהּ. או חתים בְּשָׂרִיהּ מְדוֹבִיהּ. סְאוֹבְתִיהּ הִיא: **ד כָּל-הַמְּשֻׁכָּב אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עָלָיו הֵזֵב יִטְמָא וְכָל-הַפְּלִי אֲשֶׁר-יִשָּׁב עָלָיו יִטְמָא: כָּל מְשֻׁכָּבָא.****

— רס"ג —

או חתים. שיוצא עב וסותם את פי האמה ונסתם בשרו מטפת זובו, זהו פשוטו. ומדרשו מנה הכתוב הראשון ראיות שתים וקראו טמא, שנאמר זב מבשרו זובו טמא הוא, ומנה הכתוב השני ראיות שלש וקראו טמא, שנאמר טמאתו בזובו רר בשרו את זובו או החתים בשרו מזובו טמאתו היא. הא ביצד, שתים לטמאה והשלישית מזקיקתו לקרבן: **ד כל המשכב.** הראוי למשכב, יכול אפלו מיוחד למלאכה אחרת, תלמוד לומר אשר ישכב, אשר שכב לא נאמר, אלא אשר ישכב, המיוחד תמיד לכף, יצא זה שאומרים לו עמוד ונעשה מלאכתנו: **אשר ישב.** ישב

טו **ז כִּי יִהְיֶה זֹב.** יכול זב מכל מקום יקא טמא. תלמוד לומר מבשרו ולא כל בשרו. אחר שחלק הכתוב בין בשר לבשר זכיתי לדון, טמא בזב וטמא בזבה, מה זבה ממקום שהיא מטמאה טמאה קלה, גדה, מטמאה טמאה חמורה, ויבה, אף הזב ממקום שמטמא טמאה קלה, קרי, מטמא טמאה חמורה, ויבה: **זובו טמא.** למד על הטפה שהיא מטמאה, זוב דומה למי בצק שלשעורין ודחוי, ודומה לזבן ביצה המוזרת. שכבת זרע קשור כלובן ביצה שאינה מוזרת: **ג רר.** לשון ריר שזב את בשרו: **את זובו.** כמו ריר שיוצא צלול:

שמו המור (ג) איש איש. המנהג להפריד ביניהם.

תפסיר רס"ג

ינגס. וכל אנה יגלס עליה ינגס:
 (ה) ואי אנסאן דנא מן מצאעה.
 פליגסל תיאבה. וירחץ
 באלמא וינגס אלי אלמגיב:
 (ו) ומן גלס עלי אלמא. אלדי
 יגלס עליה אלדיאיב. פליגסל
 תיאבה. וירחץ באלמא וינגס
 אלי אלמגיב: (ז) ומן דנא
 בגסמה. פליגסל תיאבה.
 וירחץ באלמא וינגס אלי
 אלמגיב: (ח) ואדיא בצק
 אלדיאיב עלי אלטאהר.
 פליגסל תיאבה. וירחץ
 באלמא וינגס אלי אלמגיב:
 (ט) וכל מרכוב. אלדי ירכב

דישכוב עלוהי. דובנא יהי מסאב. וכל
 מנא. דיתייב עלוהי יהי מסאב:
**וְאִישׁ אֲשֶׁר יִגַּע בְּמִשְׁכְּבוֹ
 יִכְבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם
 וְטָמֵא עַד-הָעֶרְב׃** וגבר. דיקרב
 בְּמִשְׁכְּבֵיהּ. יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי. וְיִסְחִי בְּמֵיא
 וְיִהְיֶה מְסָאב עַד רַמְשָׂא: **וְהַיֹּשֵׁב
 עַל-הַכֶּלִי אֲשֶׁר-יֹשֵׁב עָלָיו
 הֹזֵב יִכְבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ
 בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד-הָעֶרְב׃**
 ודיתייב על מנא. דיתייב עלוהי דובנא.
 יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי. וְיִסְחִי בְּמֵיא וְיִהְיֶה מְסָאב

אורח חיים

עד רמשא: * **וְהַנִּגַּע בְּבֶשֶׂר הֹזֵב יִכְבֵּס בְּגָדָיו
 וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד-הָעֶרְב׃** ודיקרב בבשר דובנא.
 יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי. וְיִסְחִי בְּמֵיא וְיִהְיֶה מְסָאב עַד רַמְשָׂא: **וְכִי-יֵרֶק
 הֹזֵב בַּטְּהוֹר וְכִבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָמֵא
 עַד-הָעֶרְב׃** וארי ירוק דובנא בדכיא. ויִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי. וְיִסְחִי
 בְּמֵיא וְיִהְיֶה מְסָאב עַד רַמְשָׂא: **וְכָל-הַמְּרֻכָּב אֲשֶׁר**

— רס"י —

על הכלי. אפלו לא נגע, אפלו עשרה פלים
 זה על זה, בלן מטמאין משום מושב וכן
 במשקב: **וכי ירק הזב בטהור.** ונגע בו או
 נשא, שהרוק מטמא במשא: **וכל
 המרכב.** אף על פי שלא ישב עליו כגון
 התפוס שלסרגא שפורין מליון [שלד האפן]

לא נאמר אלא אשר ישב עליו הזב, במיוחד
 תמיד לכה: **כאיש אשר יגע במשכבו.**
 לפד על המשקב שחמור מן המגע שזה
 נעשה אב הטמאה לטמא אדם לטמא בגדים.
 והמגע שאינו משקב אינו אלא ולד הטמאה,
 ואינו מטמא אלא אוכלין ומשקין: **והישיב**

תפסיר רס"ג

עליה אלד'איב ינגס: י) ומן דנא
בשי מן מא יפון תחתה. ינגס
אלי אלמגיב. ומן המל שי
מנהא. יגסל תיאבה. ורחץ
באלמא וינגס אלי אלמגיב:
יא) וכל מן (י"ג: מא) דנא בה
אלד'איב. ודיאתה לם יגסל
באלמא. פליגסל תיאבה.
ורחץ באלמא וינגס אלי
אלמגיב: יב) ואי אנא כזף.
דנא בה אלד'איב פליכסר. ואי
אנא כישב. פליגסל באלמא:
יג) פאד'א הו טהר מן דיובה.

יִרְכָּב עָלָיו הַזָּב יִטְמָא: וְכָל
מִרְכָּבָא. דִּירְכָּב עֲלוּהִי דוֹבָנָא יְהִי
מִסָּאב: **וְכָל-הַנֶּגַע בְּכָל**
אֲשֶׁר יִהְיֶה תַּחְתָּיו יִטְמָא
עַד-הָעָרֶב וְהַנוּשָׂא אוֹתָם
יִכָּסּ בְּגָדָיו וְרַחֵן בַּמַּיִם
וְטָמָא עַד-הָעָרֶב: וְכָל דִּיקְרַב.
בְּכָל דִּיהִי תַּחְתּוּהִי. יְהִי מִסָּאב עַד
רַמְשָׂא. וּדְיִטּוּל יִתְהוֹן. יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי.

ויסחי במי'א ויהי מסאב עד רמשא: **וְכָל אֲשֶׁר יִגַּע-בּוֹ**
הַזָּב וִידָיו לֹא-שָׁטַף בַּמַּיִם וְכָסּ בְּגָדָיו וְרַחֵן
בַּמַּיִם וְטָמָא עַד-הָעָרֶב: וְכָל דִּיקְרַב בִּיה דוֹבָנָא. וִידוּהִי
לֹא שָׁטִיף בַּמַּיִא. וַיִּצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי. וַיִּסְחִי בַמַּיִא וַיְהִי מִסָּאב עַד רַמְשָׂא:
וְכָל-י-חֲרָשׁ אֲשֶׁר-יִגַּע-בּוֹ הַזָּב יִשְׁבֵּר וְכָל-
כְּלִי-עֵץ יִשָּׁטַף בַּמַּיִם: וּמֵאֵן דְּחִסְרָא. דִּיקְרַב בִּיה דוֹבָנָא
יִתְבַּר. וְכָל מָאֵן דְּאָעָא יִשְׁתַּטֵּף בַּמַּיִא: וְכִי יִטְהַר הַזָּב

— רס"י —

מטמאתו, ואפלו פסק מזובו וספר שבעה
ומחסר טבילתה, מטמא בכל טמאותיו. וזה
שהוציא הכתוב טבילת גופו שלזב בלשון
שטיפת ידים, ללמדך שאין בית הסתרים
טעון ביאת מים, אלא אבר הגלוי כמו
הידים: **יִכָּסּ בְּגָדָיו וְרַחֵן בַּמַּיִם**
יכול אפלו נגע בו מאחוריו וכי, פדאיתא
בתורת כהנים, עד איהו מגעו שהוא בכלו
הוי אומר זה הסיטו: **יִכָּסּ בְּגָדָיו**. כשיפסוק:

טמא משום מרכב. והאף, שפירין אלוי"ש טמא
טמאת מושב: **יִכָּסּ בְּגָדָיו וְרַחֵן בַּמַּיִם**
תַּחְתָּיו. שְׁלֹזַב. בָּא וְלָמַד עַל הַמִּרְכָּב, שְׂיָהָא
הַנּוֹגֵעַ בּוֹ טָמָא וְאִין טַעוֹן כְּבוֹס בְּגָדָיו, וְהוּא
חִמְרָא בְּמִשְׁכָּב מִבְּמִרְכָּב: וְהַנוּשָׂא אוֹתָם. אֵת
כָּל הָאָמוֹר בְּעֵנֵן הַזָּב, זוֹב וְרָקוּ וְשָׁכַבְתָּ וְרָעוּ
וּמִיָּמִי רַגְלָיו וְהַמִּשְׁכָּב וְהַמִּרְכָּב וְהַמּוֹשֵׁב,
שְׂיָהָא מִשְׁאֵן מִטְמָא אָדָם לְטָמָא בְּגָדָיו:
יִכָּסּ בְּגָדָיו לֹא שָׁטַף בַּמַּיִם. בְּעוֹד שְׁלֹא טָבַל

תפסיר רס"ג

פִּלְחֵץ סַבְעָה אֵימָם לְטַהֵרָה וְיִגְסַל תִּי־אָבָה. וְרַחֵץ בְּדָנָה. בָּמָא מִן נָבִיעַ וְיִטְהַר: יד) וְפִי אֱלֹיִם אֶל־תֵּאֱמֹן. יֵאתִי בְּשַׁפְּנֵינִין. אוּ פִּרְכֵי חֲמָאִם. וְיֵאתִי בֵּין יָדֵי אֱלֹלָה. אֱלֹי בָאֵב כִּיבָא אֶל־מַחְצֵר. וְיִסְלַמְהָא אֱלֹי אֱלֵאֱמָאִם: טו) וְיַעֲמַל אֱלֵאֱמָאִם אֶחְדָּה־מָא דִּכְרָה. וְאֵל־אֲכִיר צַעֲדָה. וְיִסְתַּגֵּפֵר עֵנָה בֵּין יָדֵי אֱלֹלָה מִן דִּזְבָּה: טז) וְאֵי רָגַל כִּרְגַת מְנָה גִטְפָה אֲנִסְאֵל. פִּלְגִּיסַל גְּמִיעַ בְּדָנָה בְּאֶלְמָא. וְיִנְגַס אֱלֹי אֶל־מִגִּיב: יז) וְאֵי תִיב אוּ גֵלָד. צַאר עֲלִיהָ מְנָה

מִזֹּבּוֹ וְסִפֵּר לוֹ שִׁבְעַת יָמִים לְטַהֲרָתוֹ וְכִבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בְּשָׂרוֹ בְּמַיִם חַיִּים וְטָהַר: וְאֵרִי יָדָי דּוֹבְנָא מְדוּבִיָּה. וְיִמְנֵי לִיָּה. שִׁבְעָא יוֹמִין. לְדַכּוּתִיָּה וְיִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי. וְיִסְחִי בְּשָׂרִיָּה. בְּמֵי מַבּוּעַ וְיִדְכֵי: יד) וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח לוֹ שְׁתֵּי תָרִים אוּ שְׁנֵי בָנִי יוֹנָה וּבָא | לְפָנַי יְהוָה אֵל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וּנְתַנֵּם אֶל־הַכֹּהֵן: וּבַיּוֹמָא תְּמִינָאָה. יסב

לִיָּה תִרִין שַׁפְּנֵינִין. אוּ תִרִין בָּנֵי יוֹנָה. וְיֵיתִי לְקֹדֶם יי. לְתַרְעַ מִשְׁכַּן זְמַנָּא. וְיִתִּינְנֹן לְכֹהֲנָא: טד) וְעָשָׂה אֶתֶם הַכֹּהֵן אֶחָד חֲטָאת וְהָאֶחָד עֹלָה וְכִפֹּר עָלָיו הַכֹּהֵן לְפָנַי יְהוָה מִזֹּבּוֹ: וְיַעֲבִיד יְתֵהוֹן כֹּהֲנָא. חַד חֲטָתָא. וְחַד עֲלָתָא. וְיַכְפֹּר עֲלוּהִי כֹהֲנָא. קֹדֶם יי מְדוּבִיָּה: ס) * (שִׁישִׁי) (שִׁבְעֵי כַּשְׁחַן עַחְוֹבְרוֹת)

אִישׁ כִּי־תֵצֵא מִמֶּנּוּ שֹׁכֶבֶת־זָרָה וְרַחֵץ בְּמַיִם אֶת־כָּל־בְּשָׂרוֹ וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב: וּגְבַר. אֵרִי תַפּוּק מִנִּיָּה שֹׁכֶבֶת זָרָעָא. וְיִסְחִי בְּמִיָּא. ית כָּל בְּשָׂרִיָּה וְיִהִי מִסָּאֵב עַד רַמְשָׂא: יז) וְכָל־בֶּגֶד וְכָל־עוֹר אֲשֶׁר־יְהִיָּה

— רס"י —

שִׁבְעַת יָמִים לְטַהֲרָתוֹ. שִׁבְעַת יָמִים טְהוּרִים מִטְּמֵאֵת זִיבָה, שְׁלֵא יִרְאֶה זֹבּ, וְכִלְן רְצוּפִין:

איש גורסים כאן שבעי בספרי תימו במחברות

תפסיר רס"ג

שי. פליגסל באלמא וינגס אלי
אלמגיב: יח) ואייה אמראה
ציאגעהא רגיל בנטפה.
פלירחציא באלמא. וינגסא
אלי אלמגיב: יט) אייה
אמראה פאנת דאיפה. והו אן
יכון אלדס ינחל מן פרגהא.
פלתקים סבעה אייאם פי
חיציתהא. וכל מן דנא בהא
ינגס אלי אלמגיב: כ) וגמיע
מא תנציגע עליה פי חיציתהא
ינגס. וגמיע אלמא אלדי
תגלס עליה ינגס: כא) וכל מן
דנא במציגעהא. יגסל

עָלִיו שְׁכַבַת־זָרַע וְכַבֵּס

בְּמִים וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב: וְכֹל

לְבוּשׁ וְכֹל מִשָּׂךְ. דִּיהִי עֲלוּהִי שְׁכַבַת

זָרְעָא. וְיִצְטַבַּע בְּמִיָּא וְיִהִי מְסָאב עַד

רַמְשָׂא: יח) וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב

אִישׁ אֶתְּהָ שְׁכַבַת־זָרַע

וְרָחֲצוּ בְּמִים וְטָמְאוּ עַד־

הָעֶרֶב: וְאֶתְתָּא. דִּישְׁכּוּב גְּבַר. יְתָה

שְׁכַבַת זָרְעָא. וְיִסְחֹזן בְּמִיָּא. וְיִהוֹזן מְסָאבִין

עַד רַמְשָׂא: כ) פִּי שִׁטְרֵי בְּסִפְרֵי תִּיטֹן

וְאִשָּׁה פִּי־תִהְיֶה זָכָה דָּם יִהְיֶה זָכָה בְּבִשְׂרָה

שְׁבַעַת יָמִים תִּהְיֶה בְּנִדְתָּהּ וְכֹל־הַנִּגַּע בָּהּ

יְטַמֵּא עַד־הָעֶרֶב: וְאֶתְתָּא אֲרִי תִהִי דִיבָּא. דָּם. יְהִי דוּבָהּ

בְּבִשְׂרָה. שְׁבַעַא יוֹמִין תִּהִי בְּרִיחֻקָּהּ. וְכֹל דִּיקְרַב בָּהּ יְהִי מְסָאב עַד

רַמְשָׂא: כ) וְכֹל אֲשֶׁר תִּשְׁכַּב עָלָיו בְּנִדְתָּהּ יְטַמֵּא

וְכֹל אֲשֶׁר־תִּשְׁכַּב עָלָיו יְטַמֵּא: וְכֹל דִּתְשְׁכּוּב עֲלוּהִי.

בְּרִיחֻקָּהּ יְהִי מְסָאב. וְכֹל דִּתְתִיב עֲלוּהִי יְהִי מְסָאב:

כ) וְכֹל־הַנִּגַּע בְּמִשְׁכָּבָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחֵץ

— רס"י —

מקור דמיה. אין דם מטמא אלא הבא מן
המקור: דם יהיה זכה בבשרה. אין זוכה
קרני זוב לטמא אלא אם כן הוא אדום:
בנדה. כמו (איוז יח יח) ומתבל ינדה.
שהיא מנדה ממגע כל אדם: תהיה בנדה.

יס ורחצו במים. גזרת מלך היא שתטמא
האשה בביאה. ואין הטעם משום נוגע
בשכבת זרע, שהרי מגע בית הסתרים הוא:
יש פי תהיה זכה. וכול מאחד מכל איבריה,
תלמוד לומר (ויקרא כ יח) והיא גלתה את

תפסיר רס"ג

בַּמִּים וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב:וְכָל דִּיקָרֵב בְּמִשְׁכַּבָּה. יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי.
וְיִסְחִי בְּמִיָּא וְיִהְיֶה מְסָאֵב עַד רַמְשָׂא:**כָּב וְכָל־הַנִּגְעַע בְּכָל־כְּלִי****אֲשֶׁר־תֵּשֵׁב עָלָיו יִכַּסּ****בַּגְּדָיו וְרַחֵץ בַּמִּים וְטָמֵא****עַד־הָעֶרֶב:** וְכָל דִּיקָרֵב. בְּכָל מָנָא

דְּתַתִּיב עֲלוּהִי. יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי. וְיִסְחִי

בְּמִיָּא וְיִהְיֶה מְסָאֵב עַד רַמְשָׂא: כָּב וְאִם

עַל־הַמְּשָׁכָב הוּא אֹו עַל־הַכְּלִי אֲשֶׁר־הוּא**יִשְׁבֵּת־עָלָיו בְּנִגְעוֹ־בּוֹ יִטְמָא עַד־הָעֶרֶב:** וְאִם עַל

מְשָׁכָב הוּא. אֹו עַל מָנָא. דְּהִיא יִתְבָּא עֲלוּהִי בְּמִקְרִיבִיה בִּיָּה. יְהִי

מְסָאֵב עַד רַמְשָׂא: כָּד וְאִם שָׁכַב יִשְׁכַּב אִישׁ אֶתְהָ

וּתְהִי נִדְתָּהּ עָלָיו וְטָמֵא שְׁבַעַת יָמִים וְכָל־**הַמְּשָׁכָב אֲשֶׁר־יִשְׁכַּב עָלָיו יִטְמָא:** וְאִם. מְשָׁכָב

יִשְׁכּוּב גְּבֵר יִתְהָ. וּתְהִי רִיחֻקָּה עֲלוּהִי. וְיִהְיֶה מְסָאֵב שְׁבַעַא יוֹמִין.

— רס"י —

בְּנִגְעוֹ בּוֹ יִטְמָא. וְאִינוּ טַעוֹן כַּבוּס בְּגָדִים
שֶׁהַמְּרַכֵּב אֵין מְנַעוּ מְטָמֵא אָדָם לְטָמֵא
בְּגָדִים: כֹּד וּתְהִי נִדְתָּהּ עָלָיו. יְכוּל יַעֲלֶה
לְרַגְלָהּ, שְׂאָם בָּא עָלֶיהָ בְּחַמִּישֵׁי לְנִדְתָּהּ לֹא
יִטְמָא אֲלֵא שְׁלֹשָׁה יָמִים כְּמוֹתָהּ, תִּלְמוּד
לֹאמֹר וְטָמֵא שְׁבַעַת יָמִים. וּמָה תִּלְמוּד לֹאמֹר
וּתְהִי נִדְתָּהּ עָלָיו, מָה הִיא מְטָמֵא אָדָם וְכָלִי

אֲפֹלוֹ לֹא רָאָתָה אֲלֵא רָאִיהָ רַאשׁוֹנָה: כִּג וְאִם
עַל הַמְּשָׁכָב הוּא. הַשּׁוֹכֵב אֹו הַיּוֹשֵׁב עַל
מְשָׁכָבָה אֹו עַל מוֹשְׁבָהּ, אֲפֹלוֹ לֹא נִגַּע בָּהּ,
אִף הוּא בְּדַת טְמֵאָה הָאֲמוּרָה בְּמִקְרָא
הָעֵלְיוֹן שְׁטַעוֹן כַּבוּס בְּגָדִים: **עַל הַכְּלִי.**
לְרִבּוֹת אֶת הַמְּרַכֵּב: בְּנִגְעוֹ בּוֹ יִטְמָא. אִינוּ
מְדַבֵּר אֲלֵא עַל הַמְּרַכֵּב שְׁנִתְרַבָּה מֵעַל הַכְּלִי:

זוֹלָק הַדִּקְדּוּק: כָּב אֲשֶׁר הוּא יִשְׁבֵּת עָלָיו. כ"ה בְּכָל הַתִּיגָאן בְּמֵאֵרִיךְ לֹא בְּתַבִּיר:

תפסיר רס"ג

כה) ואיזה אמראה פאיך דמחא אייאמא פתירה. פי גיר וקת חיציתהא או בעקבה. פגמיע אייאם פיץ נגאסתהא. פלתכון פיהא פאיאם חיציתהא נגסה: כו) וגמיע אלמצגע. אלד'י תנצגע עליה טול אייאם פיצהא. פלתכון להא פמצגע חיציתהא. וגמיע אלאנא אלד'י תגלס עליה. פליכון נגסא. פנגאסתה פי חיציתהא: כז) וכל מן דנא בשי מנהא ינגס. פיגסל תיאבה.

וכל משכבא דישכוב עלוהי יהי מסאב:

ס **ף** **שביערי** **בספרי** **תיטון** **ף** **כה** **ואשה כי**
יזוב זוב דמה ימים רבים
בלא עת-נדתה או כי
תזוב על-נדתה כל-ימי זוב
טמאתה פימי נדתה תהיה
טמאה הוא: **ואתתא.** **ארי ידוב**
 דוב דמה יומין סגיאין. בלא ערן ריחוקה.
 או ארי תדוב על ריחוקה. כל יומי דוב
 סאובתה. פיומי ריחוקה. תהי מסאבא

היא: כז **כל-המשכב אשר-תשכב עליו כל-ימי**
זובה כמשכב נדתה יהיה-לה וכל-הכלי
אשר תשכ עליו טמא יהיה כטמאת נדתה:
 כל משכבא. דתשכוב עלוהי כל יומי דובה. כמשכב ריחוקה
 יהי לה. וכל מנא דתתיב עלוהי. מסאב יהי. פסואבת ריחוקה:
וכל-הנוגע בם יטמא וכפס בגדיו ורחץ
במים וטמא עד-הערב: **וכל דיקרב בהון יהי מסאב.**

— רס"י —

וקרבן, והנדה אינה טעונה ספירת שבועה נקיים, אלא שבעת ימים תהיה בנדתה בין רואה בין שאינה רואה, ודרשו רבותינו בפרשה זו, אחד עשר יום יש בין סוף נדה לתחלת נדה, שכל שלשה רצופין שתראה באחד עשר יום הללה, תהא ובה:

ק"ס, אף הוא מטמא אדם וכלי ק"ס: ככ ימים רבים. שלשה ימים: בלא עת נדתה. אחר שיצאו שבעת ימי נדתה: או כי תזוב. את שלשת הימים הללו: על נדתה. מפלג מנדתה יום אחד, זו היא זכה ומשפטתה חרוץ בפרשה זו, ולא כדת הנדה, שזו טעונה ספירת שבועה נקיים

תפסיר רס"ג

וירחץ באלמא וינגס אלוי
אלמגיב: כח) פאן טהרת מן
פיציהא. פלתחץ סבעה אימאם
ובעד ד'אלך תטהר: כט) ופי
אליוס אלתיאמן. תאכיד
שפנינין. או פרכי חמאם.
ותאתי בהמא אלוי אלמאם.
אלוי באב כיבא אלמחציר:
ל) ויעמל אלמאם אחדהמא
ד'כונה. ואלאכיר צעידה.
ויסתגפר ענהא בין ידי אללה.
מן פיץ נגאסתהא: לא) פיגב
אן תגאנבא בני אסראיל מן
נגאסתהם. ולא זהלכון
בנגאסתהם. אד' הם נגסו
מספני אלדי פי מא בינהם:

ויצבע לבושוהי. ויסחי במיאי ויהי מסאב
עד רמשא: כב) ואם-טהרה
מזובה וספרה-לה שבעת
ימים ואחר תטהר: ואם
דכיאת מדובה. ותמני לה. שבעה יומין
ובתר בין תדפי: (שבועי) כג) וביום
השמיני תקח-לה שתי
תרין או שני בני יונה
והביאה אותם אל-הכהן
אל-פתח אהל מועד:

וביומא תמינא. תסב לה תרין
שפנינין. או תרין בני יונה. ותיתי יתהון לות כהנא. לתרע משפן
זמנא: לד) ועשה הכהן את-האחד חטאת ואת-
האחד עלה וכפר עליה הכהן לפני יהוה
מזוב טמאתה: ויעביד כהנא ית חד חטתא. וית חד עלתא.

ויכפר עלה כהנא קדם יי. מדוב סאובתה: (עפטיד) לה) והזרתם
את-בני-ישראל מטמאתם ולא ימתו
בטמאתם בטמאם את-משכני אשר בתוכם:
ותפרשון ית בני ישראל מסואבתהון. ולא ימותון בסואבתהון.

— רש"י —

נזיר אָחיו: ולא ימתו בטמאתם. הרי
הפּרת של מטמא מקדש קרוי מיתה:

לא והזרתם. אין נזירה אלא פרישה, וכן
(ישעיהו 67) נזורו אָחור, וכן (כנאסית מט כו)

תפסיד רס"ג

לב) תד'יה שר'יעה אלד'איב
ומן תכ'ר'ג מנה נטפה
לאלתנגס בהא: לג) ואלחאיץ'
פי טמתי'הא. ואלפאיץ' פי
דיובה. מן דיפר ו'אנתי. ורג'ל
יצי'אגע נגסה:

בס'או'ביהוץ ית מ'שבני ד'ביניהוץ:
לב) זאת תורת הזב ואשר
תצא ממנו שכבת זרע
לטמאה-בה: דא אורי'תא
ד'דובנא. ודתפוק מניה. שכבת זרעא

ל'אסת'אבא בה: לג) והדוה בנדתה והזב את-זוכו
לזכר ולנקבה ולאיש אשר ישכב עם-טמאה:
ולדס'או'בתה ברי'חוקה. ולדד'איב ית דו'ביה. לדכר ולנקבא. ולגבר.

דישכוב עם מס'אבתא: פ פ פ

צ' פ'סוקים סימן יעדו

— רש"י —

לב) זאת תורת הזב. בעל ראיה אחת. ומדו
תורתו, ואשר תצא ממנו שכבת זרע.
זלש ראיות, שתורתן מפורשת למעלה:
זרי הוא כבעל קרי טמא טמאת ערב:
חסלת פרשת מנורע

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם. אשר בחר, בנביאים טובים. ורצה
בדב'ריהם, הנאמרים באמת. ברוך אתה יהוה. הבוחר בתורה,
במשה עבדו, וב'יש'ראל עמו. ובנביאי, האמת והצדק: (אמ')

הפטרה הזאת תהיה

במלכים ב' סימן ז'

ו'יאמר אלישע שמעו דבר יהוה פה | אמר יהוה
בעת מחר סאה-סלת בשקל וסאתים שערים

זל'ק הד'קדוק: * בעת מחר. אין כאן פסיק בכל ספרי תימן ובירושלמיים:

בְּשֶׁקֶל בְּשֶׁעַר שְׁמֶרוֹן: וַאֲמַר אֱלִישֶׁע. קִבִּילוּ, פִּתְגָמָא דִּי. כְּדָנָן,
אָמַר יִי. כְּעַדְנָא הָדִין מַחֲר, סָאָה סִלְתָּא בְּסִלְעָא. וְסִאתָן שְׁעָרִין. בְּסִלְעָא,
בְּתַרְעָא דְשֹׁמְרוֹן: ב וַיַּעַן הַשְּׁלִישׁ אֲשֶׁר-לְמֶלֶךְ נִשְׁעַן עַל-יָדוֹ
אֶת-אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר הֲנֵה יְהוָה עֹשֶׂה אַרְבוֹת
בְּשָׁמַיִם הִיְהִיָּה הַדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר הַנֶּכֶה רָאָה בְּעֵינַיִךְ
וּמִשָּׁם לֹא תֹאכַל: וְאַתִּיב גְּבָרָא. דְּמִלְכָּא סְמִיד עַל יְדִיָּה. ית נְבִיא
דִּי, וַאֲמַר. אֱלוֹ יִי. פִּתַח כּוּיִן וּמַחֲתִית טוּבָא, מִן שְׁמַיָּא. הִיְהִי, כְּפִתְגָמָא
הָדִין. וַאֲמַר. הָא אֵת חֲזִי, בְּעֵינֶךָ. וּמַתְמֵן, לָא תִיכּוּל: ג וְאַרְבַּעַה
אֲנָשִׁים הָיוּ מְצַרְעִים פִּתַח הַשְּׁעַר וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-רֵעֵהוּ
מָה אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים פֹּה עַד-מָתָנּוּ: וְאַרְבַּעַה גְּבָרִין. הוּוּ סְגִירִין,
יְתַבִּין בְּמַעְלָנָא דְתַרְעָא. וַאֲמָרוּ, גְּבַר לְחִבְרִיָּה. מָא. אֲנַחְנָא. יְתַבִּין כָּא,
עַד דְנִמּוּת: ד אִם-אֲמָרְנוּ נָבוֹא הָעִיר וְהָרַעַב בְּעִיר וּמָתָנּוּ
שָׁם וְאִם-יֹשְׁבָנוּ פֹה וּמָתָנּוּ וְעַתָּה לָכּוּ וּנְפֹלָה אֶל-מַחְנֵה
אַרְם אִם-יַחֲיֵנוּ נַחֲיָה וְאִם-יָמִיתָנוּ וּמָתָנּוּ: אִם נִימַר נִיעוּל
לְקַרְתָּא. וְכַפְנָא בְּקַרְתָּא, וּנְמוּת תַּמָּן. וְאִם נִתִּיב הָכָא, וּנְמוּת. וְכַעַן. אִיתּוּ
וּנְשַׁתְּמַע, לְמִשְׁרִית אַרְם. אִם יַחֲיוּנָנָא נִיחִי. וְאִם יִקְטַלְנָנָא, וְנִתְקַטִּיל:
ה וַיִּקּוּמוּ בְּנִשְׁף לָבוֹא אֶל-מַחְנֵה אַרְם וַיָּבֹאוּ עַד-קִצְעָה
מַחְנֵה אַרְם וְהִנֵּה אִין-שָׁם אִישׁ: וְקִמּוּ בְּקַבְלָא. לְמִיעַל,
לְמִשְׁרִית אַרְם. וְאִתּוּ. עַד סִיפֵי, מִשְׁרִית אַרְם. וְהָא לִית תַּמָּן, אֲנָשׁ:
ו וַאֲדָנִי הִשְׁמִיעַ אֶת-מַחְנֵה אַרְם קוֹל רֶכֶב קוֹל סוּס
קוֹל חֵיל גָּדוֹל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-אָחִיו הֲנֵה שָׁכַר-עָלִינוּ
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת-מַלְכֵי הַחֲתָיִם וְאֶת-מַלְכֵי מִצְרַיִם לָבוֹא
עָלֵינוּ: וּמִן קָדָם יִי. אֲשַׁתְּמַע, לְמִשְׁרִית אַרְם. קַל רְתַפְיָן, קַל סוּסָן.

זולק הדקדוק: ב אשר לְמֶלֶךְ. בתלשא ימין: ו קול סוס. בלא וי"ו בסת"י ובירושלמיים וכ"ה
בקצת דפוסים חדשים מוגהים:

קל, משרין סגיאן. ואמרו, גבר לאחיהי. הא אגר עלנא, מלפא דישראל.
 ית מלכי חתאי. וית מלכי מצרים, למיתי עלנא: ז ויקומו וינוסו
 בנשף ויעזבו את-אחיהם ואת-סוסייהם ואת-חמריהם
 המחנה באשר-היא וינוסו אל-נפשם: וקמו, וערקו בקבלא.
 ושבקו ית משכניהון. וית סוסותהון, וית חמריהון. משריתא, כמא דהיא.
 וערקו, לשיזבא נפשהון: ח ויבאו המצרעים האלה עד-קצה
 המחנה ויבאו אל-אהל אחד ויאכלו וישתו וישאו משם
 כסף וזהב ובגדים וילכו ויטמנו וישבו ויבאו אל-אהל
 אחר וישאו משם וילכו ויטמנו: ואתו סגיריא האלון, עד ספי
 משריתא. ועלו. למשפנא דחד, ואכלו ושתאו. ונסיבו מתמן. כספא
 ודהבא, ולבושין. ואזלו, ואטמרו. ותבו. ועלו, למשפנא אחרנא. ונסיבו
 מתמן. ואזלו, ואטמרו: ט ויאמרו איש אל-רעהו לא-בן |
 אנחנו עשים היום הזה יום-בשרה הוא ואנחנו מחשים
 וחפינו עד-אור הבקר ומצאנו עוון ועתה לכו ונבאה
 ונגידה בית המלך: ואמרו, גבר לחבריה. לא כשר, מא דאנחנא
 עבדין. יומא הדין, יום בשורה הוא. ואלו אנחנא שתקין. ומורכין. עד
 ניהור צפרא, ויערעננא חובא. וכען, איתו ונתמטי. ונחוי, בית מלפא:
 י ויבאו ויקראו אל-שער העיר ויגידו להם לאמר באנו
 אל-מחנה ארם והנה אין-שם איש וקול אדם פי
 אם-הסוס אסור והחמור אסור ואהלים באשר-המה:
 ואתו. וקרו, לנטרי תרע קרתא. וחויאו להון, למימר. אתינא, למשרית
 ארם. והא לית תמן. גבר, וקל אנש. אלהין סוסון אסירין, וחמרין
 אסירין, ומשכנין, כמא דאנון: יא ויקרא השערים ויגידו בית
 המלך פנימה: וקרו, נטרי תרעיא. וחויאו, בית מלפא, לגיו:
 יב ויקם המלך לילה ויאמר אל-עבדיו אגידה-נא לכם

אֶת אֲשֶׁר-עָשׂוּ לָנוּ אֲרָם יִדְעוּ בִּי-רַעֲבִים אֲנַחְנוּ וַיֵּצְאוּ
 מִן-הַמַּחֲנֶה לְהַחֲבֶה (כ' בהשדה) בַּשָּׂדֶה לֵאמֹר בִּי-יֵצְאוּ מִן-
 הָעִיר וְנִתְפָּשִׂים חַיִּים וְאֶל-הָעִיר נָבֵא: וְקָם מֶלֶכָּא, בְּלֵילֵיא.
 וְאָמַר לְעַבְדֹּהִי. אַחֲוֵי כָעַן לְכוּן. יֵת דְעַבְדֹּו לָנָא, אֲנָשׁ אֲרָם. יִדְעִין, אָרִי
 כְּפָנִין אֲנַחְנָא. וְנִפְקֹו מִן מִשְׁרִיתָא לְאַטְמָרָא בְּחַקְלָא, לְמִימַר. אָרִי יִפְקֹון
 מִן קַרְתָּא, וְנִחְיִידְנוּן כַּד חַיִּין. וְלִקְרַתָּא, נִיעוּל: ^ג וַיַּעַן אֶחָד מֵעַבְדָּיו
 וַיֹּאמֶר וַיִּקְחוּ-נָא חַמְשָׁה מִן-הַסּוּסִים הַנִּשְׂאָרִים אֲשֶׁר
 נִשְׂאָרוּ-בָּהּ הַנֶּם כָּל- (כ' ההמון) הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
 נִשְׂאָרוּ-בָּהּ הַנֶּם כָּל-הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר-תָּמוּ וְנִשְׁלַחַה
 וְנִרְאָה: וְאֲתִיב חַד מֵעַבְדֹּהִי, וְאָמַר. וַיְדַבְּרוּן כָּעַן. חַמְשָׁא מִן סוּסוֹתָא,
 שְׂאָרָא דְאִשְׁתָּארוּ בָּהּ. הָא אֲנוּן. כָּל הַמּוֹנָא דְיִשְׂרָאֵל, דְאִשְׁתָּארוּ בָּהּ.
 וְאִם יִיבְדוּן, הָא אֲנוּן. כָּל הַמּוֹנָא דְיִשְׂרָאֵל, דְסַפּוּ. וְנִשְׁלַחַת, וְנַחְזִי:
^ד וַיִּקְחוּ שְׁנֵי רַכְבֵּי סוּסִים וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲרֵי מַחֲנֶה-
 אֲרָם לֵאמֹר לְכוּ וּרְאוּ: וּדְבַרוּ. תִּרְיֹן, רַכְבֵּי סוּסוֹן. וְשִׁלַּח מֶלֶכָּא.
 בְּתַר מִשְׁרִית אֲרָם. לְמִימַר, אִיזִילוּ וַחֲזוּ: ^ה וַיִּלְכוּ אַחֲרֵיהֶם עַד-
 הַיַּרְדֵּן וְהִנֵּה כָל-הַדֶּרֶךְ מְלֵאָה בְּגָדִים וּכְלִים אֲשֶׁר-
 הִשְׁלִיכוּ אֲרָם (כ' בהחפזים) בְּחַפְזָם וַיֵּשְׁבוּ הַמְּלָאכִים וַיִּגְדּוּ
 לַמֶּלֶךְ: וְאִזְלוּ בְּתַרְיָהוֹן, עַד יַרְדֵּנָא. וְהָא כָּל אֹרְחָא. מְלֵיא לְבוּשִׁין,
 וּמְנִין. דְרַמוּ אֲנָשׁ אֲרָם, בְּאִתְּבַעוֹתֵיהוֹן לְמַעַרְק. וְתַבּוּ, אֲזַגְדִּיא. וְחֻיָּאָו,
 לְמֶלֶכָּא: ^ו וַיֵּצֵא הָעַם וַיְבִזוּ אֶת מַחֲנֶה אֲרָם וַיְהִי סָאָה
 סֵלַת בְּשֶׁקֶל וְסָאָתִים שְׁעָרִים בְּשֶׁקֶל כְּדָבָר יְהוָה: וְנִפְקַ
 עָמָא. וּבִזּוּ. יֵת, מִשְׁרִית אֲרָם. וְהוּהוּ סָאָה סֵלַתָּא, בְּסִלְעָא. וְסָאָתֵן שְׁעָרִין.
 בְּסִלְעָא, כְּפַתְגָּמָא דִּי: ^ז וְהַמֶּלֶךְ הִפְקִיד אֶת-הַשְּׁלִישִׁי אֲשֶׁר-
 נִשְׁעַן עַל-יָדוֹ עַל-הַשֶּׁעַר וַיִּרְמָסֵהוּ הָעַם בַּשֶּׁעַר וַיָּמַת
 כַּאֲשֶׁר דְּבַר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר דְּבַר בְּרַדְתַּת הַמֶּלֶךְ אֵלָיו:

ומלפא מני ית גברא. דסמיד על ידיה, על תרעא. ודשוהי עמא.
 בתרעא, ומית. כמא דמליל, נביא די. דמליל. בד נחת מלפא, לותיה:
 ויהי כדבר איש האלהים אל-המלך לאמר סאתים
 שערים בשקל וסאה-סלת בשקל יהיה פעת מחר
 בשער שמרון: והוה בד מליל, נביא די. עם מלפא, למימר. סאתן
 שערין, בסלעא. וסאה סלתא, בסלעא. יהי בעדנא הדין, מחר. בתרעא,
 דשומרון: ויען השליש את-איש האלהים ויאמר והנה
 יהוה עשה ארבות בשמים היהיה כדבר הזה ויאמר
 הנך ראה בעיניך ומשם לא תאכל: ואתיב גברא. ית נביא
 די, ואמר. ואלו יי. פתח פוין ומחית טובא, מן שמיא. היהי, כפתגמא
 הדין. ואמר. הא את חזי, בעינך. ומתמן, לא תיכול: ויהי-לו פן
 וירמסו אתו העם בשער וימת: והוה ליה, פן. ודשו יתיה עמא.
 בתרעא, ומית: כא ויחן יהוה אתם וירחמם ויפן אליהם
 למען בריתו את-אברהם יצחק ויעקב ולא אבה
 השחיתם ולא-השליכם מעל-פניו עד-עתה: וחס יי עליהון
 ורחים עליהון ואתפני במימריה, לאיטבא להון. בדיל קימיה. דעם
 אברהם, יצחק ויעקב. ולא אבא, לחבלותהון. ולא אגלינון מארע בית
 שכינתיה, עד בען:

(גאלנו יהוה עבאות שמו קדוש ישראל:)

(פרקנא. יי עבאות, שמייה. קדישא, דישראל:)

על דא יתברך וישתבח, שמה רבא קדישא. די לעילא, חיא וקימא. מברך הוא לעלם,
 ולעלמי עלמיא:

זולק הדקדוק: ויהי כדבר. ויהי בפשט: וסאה סלת. השוא נח. ואף אם ימצא באיזה ספר
 געיא בוא"ו, יען שהתיבה במקף: כא ויחן. החי"ת בפתח ברוב התיגאן המדוקדקות: